

## **PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN LAUSUNTO 8/2007 vp**

### **Valtioneuvoston selvitys hallitustenvälisestä konferenssista (HVK) 2007**

*Suurelle valiokunnalle*

#### **JOHDANTO**

##### ***Vireilletulo***

Suuri valiokunta on 12 päivänä syyskuuta 2007 lähettänyt valtioneuvoston selvityksen hallitustenvälisestä konferenssista (HVK) 2007 (E 55/2007 vp) perustuslakivaliokunnalle tiedoksi. Suuri valiokunta on samassa asiassa lähettänyt perustuslakivaliokunnalle 5 päivänä lokakuuta 2007 jatkokirjelmän 1. VNK 05.10.2007 mahdollisia toimenpiteitä varten.

##### ***Asiantuntijat***

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- EU-asioiden alivaltiosihteeri Helena Tuuri, valtioneuvoston kanslia
- yksikön päällikkö Päivi Kaukoranta, ulkoasiainministeriö
- oikeustieteen lisensiaatti, hallintoneuvos Niilo Jääskinen
- professori Tuomas Ojanen.

#### **VALTIONEUVOSTON SELVITYS**

##### ***Ehdotus***

Euroopan unionin uudistussopimus on tarkoitus hyväksyä hallitustenvälisessä konferenssissa päämiestasolla 18.—19.10.2007. Sopimusehdotus on laadittu oikeudellisten asiantuntijoiden työryhmässä Eurooppa-neuvostossa kesäkuussa

2007 annetun mandaatin pohjalta. Puheenjohtajavaltio Portugali pyrkii siihen, että työryhmässä saavutettu kompromissi hyväksytään sellaisenaan. On kuitenkin mahdollista, että jäsenvaltiot palaavat vielä joihinkin työryhmässä keskusteltuihin kysymyksiin poliittisella tasolla.

#### **VALIOKUNNAN KANNANOTOT**

##### ***Perustelut***

Neuvoston ratkaisu sopimuksesta, joka koskee Euroopan unionin liittymistä Euroopan ihmisoikeussopimukseen tehdään uudistussopimusehdotuksen 188 n artiklan 8 kohdan mukaan yksimielisesti. Päätös sopimuksen tekemisestä tulee voimaan, kun jäsenvaltiot ovat hyväksyneet sen valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mu-

kaisesti. Määräys perustuu Eurooppa-neuvostossa kesäkuussa 2007 hyväksyttyyn mandaattiin. Perustuslakisopimuksen perusteella ratkaisu olisi tehty määräenemmistöllä eikä päätöstä sopimuksen tekemisestä olisi tarvinnut erikseen hyväksyä kansallisessa menettelyssä.

Uudistussopimusehdotus merkitsee unionin Euroopan ihmisoikeussopimukseen liittymisen

toteutumiselle tarpeettomia lisäkynnyksiä, jotka voivat vaarantaa liittymisen tai ainakin merkittävästi hidastuttaa sen toteutumista, vaikka jäsenvaltiot joka tapauksessa sitoutuvat uudistusopimuksen 6 artiklan 2 kohdan perusteella tavoitteeseen unionin liittymisestä ihmisoikeussopimukseen. Valiokunnan mielestä valtioneuvoston on syytä harkita, että määräyksestä pyritäisiin poistamaan vaatimus päätöksen tulemisesta voimaan vasta, kun jäsenvaltiot ovat hyväksyneet sen valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisesti.

Uudistusopimusehdotuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan unioni tunnustaa vuonna 2000 hyväksytyssä ja vuonna 2007 mukautettavassa perusoikeuskirjassa olevat oikeudet, vapaudet ja periaatteet. Perusoikeuskirjalla on sama oikeudellinen arvo kuin perussopimuksilla. Tarkoituksena on, että neuvosto, komissio ja parlamentti hyväksyvät perusoikeuskirjan uudelleen ja se julkaistaan unionin virallisessa lehdessä. Sitä ei siten liitettäisi uudistusopimukseen tai julistuksena hallitustenvälisen konferenssin päätösasiakirjaan.

Ehdotettu ratkaisu merkitsee, että jäsenvaltiot uudistusopimuksen sopimuspuolina eivät muodollisesti sovi perusoikeuskirjan sisällöstä eikä niillä siten näyttäisi myöskään olevan mahdollisuutta myöhemmässä vaiheessa muuttaa perusoikeuskirjaa, vaikka siitä seuraakin jäsenvaltioille oikeudellisia velvoitteita. Kaiken kaikkiaan ehdotus merkitsee perustuslakivaliokunnan mielestä heikennystä sekä perusoikeuskirjan oikeudellisen aseman selkeyden että sen näkyvyyden kannalta. Valiokunnan mielestä valtioneuvoston on syytä harkita mahdollisuutta, että perusoikeuskirja pyritäisiin sopimusteknisestikin liittämään osaksi uudistusopimuksen kokonaisuutta tai hallitustenvälisen konferenssin päätösasiakirjaa.

### **Lausunto**

Lausuntonaan perustuslakivaliokunta esittää,

*että suuri valiokunta ottaa edellä olevan huomioon.*

Helsingissä 12 päivänä lokakuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Kimmo Sasi /kok  
vpj. Jacob Söderman /sd  
jäs. Tuomo Hänninen /kesk  
Ulla Karvo /kok  
Elsi Katainen /kesk  
Esko Kiviranta /kesk  
Elisabeth Naucmér /r

Ville Niinistö /vihr  
Mikaela Nylander /r  
Tuula Pelttonen /sd  
Veijo Puhjo /vas  
Tapani Tölli /kesk  
Tuulikki Ukkola /kok  
Ilkka Viljanen /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Petri Helander.